Voordat de ramp toeslaat: het versterken van de paraatheid van Europa voor noodsituaties

Brussel, 13 oktober 2026

Op de Internationale Dag voor Rampenrisicovermindering lanceert de Europese Unie ***"We handelen samen: Nu voorbereiden, klaar voor morgen."***, een campagne voor civiele bescherming die het belang van rampenparaatheid en Europese solidariteit benadrukt bij het beschermen van mensen, gemeenschappen en natuur wanneer zich noodsituaties voordoen.

Naarmate klimaatgerelateerde rampen in omvang en complexiteit toenemen, is voorbereiding belangrijker dan ooit. Door heel Europa is al meer dan 669.000 hectare in 2026 verband door bosbranden, waarmee het oppervlak dat op hetzelfde moment in 2025 werd geregistreerd wordt overschreden, 2026 is dus het ergste bosbrandjaar ooit. Ook overstromingen hebben verwoestende gevolgen voor mensen en infrastructuur, en veroorzaken naar schatting jaarlijks €8,6 miljard aan economische verliezen voor de EU.

In april 2026 activeerde Nederland voor het eerst het EU-beschermingsmechanisme (UCPM) vanwege ernstige natuurbranden in onder andere de Kempen. Frankrijk en Duitsland ondersteunden Nederland met in totaal 108 hulpverleners en 31 voertuigen. Nederland leverde daarnaast via de UCPM twee helikopters aan België tijdens de natuurbrand in de Hoge Venen en experts aan Venezuela na de aardbevingen van juni 2026.

Tegen deze achtergrond vestigt *'We handelen samen'* de aandacht op het werk dat al lang vóór een noodsituatie in het nieuws komt plaatsvindt. Van risicomonitoring en vroegtijdige waarschuwing tot gezamenlijke training; alles draagt bij aan een snelle en gecoördineerde reactie.

Paraatheid in actie: hoe Europa zich voorbereidt om 'als één geheel op te treden'
De kern van de campagne wordt gevormd door de professionals in civiele bescherming die samen trainen en zich voorbereiden over de grenzen heen. Door hun werk te volgen, plaatst *'We handelen samen'* paraatheid in de schijnwerpers en laat het zien hoe de EU landen helpt hun paraatheid te versterken nog voordat crises zich voordoen en hoe de Europese steun tijdens de respons wordt gecoördineerd.

Via EU-voorbereidingsoefeningen (MODEX) nemen teams uit verschillende landen deel aan grootschalige simulaties van noodscenario's. Deze oefeningen stellen hulpverleners in staat procedures te testen, expertise te delen, vertrouwen in elkaar op te bouwen en de coördinatie over de grenzen heen te verbeteren, zodat ze snel en effectief kunnen reageren wanneer levens op het spel staan.

"Met deze campagne willen we de aandacht vestigen op het werk dat nodig is voor de paraatheid van de civiele bescherming in de EU en dit tastbaarder maken voor de burgers. Door middel van verhalen van hulpverleners die samen trainen en zich voorbereiden, laten we concreet zien hoe de EU landen helpt zich voor te bereiden op noodsituaties en waarom grensoverschrijdende Europese samenwerking belangrijk is", aldus Zacharias Giakoumis, hoofd van de communicatieafdeling bij het directoraat-generaal voor Europese Civiele Bescherming.

De campagne richt zich met name op overstromingen en moedigt mensen aan om paraatheid als een gedeelde verantwoordelijkheid te zien en beter te begrijpen waarom voorbereiding vóór een noodsituatie net zo belangrijk is als erop reageren.

Onder leiding van de afdeling Civiele Bescherming van de EU loopt de campagne '*We handelen samen*' tot december 2026 in zeven EU-lidstaten: Bulgarije, Kroatië, Frankrijk, Duitsland, Nederland, Polen en Roemenië. Door middel van digitale en sociale mediacontent, videoportretten van hulpverleners van de civiele bescherming en samenwerkingen met de media beoogt het de Europese

civiele bescherming zichtbaarder te maken voor doelgroepen in heel Europa en het inzicht in hoe de EU landen helpt zich voor te bereiden en te reageren op noodsituaties te vergroten. Het initiatief maakt ook deel uit van de bredere Bescherm wat telt campagne van de Europese Commissie. Commissie.

Europa's paraatheid en veerkracht versterken
Naast natuurrampen, zoals overstromingen en bosbranden, moet Europa zich tegenwoordig voorbereiden op een veel breder scala aan risico's, waaronder gezondheidscrises, stroomuitval, cyberaanvallen en geopolitieke dreigingen. Tegen de achtergrond van dit steeds complexere risicolandschap intensiveert de EU haar inspanningen om de paraatheid en weerbaarheid in heel Europa te versterken.

In het kader van de EU-begroting voor 2021–2027 is €3,6 miljard toegewezen aan het EU-mechanisme voor civiele bescherming, waarmee landen worden geholpen hun capaciteit te versterken en effectiever samen te werken vóór, tijdens en na rampen. Deze inspanningen dragen ook bij aan de bredere strategie van de EU voor paraatheid, die in maart 2025 is aangenomen en tot doel heeft het vermogen van de EU te versterken om te anticiperen op, te voorkomen en te reageren op een breed scala aan bedreigingen en crises. De strategie ondersteunt de nationale paraatheid door de coördinatie en efficiëntie te verbeteren, terwijl tegelijkertijd een cultuur van veerkracht wordt bevorderd door de betrokkenheid van overheidsinstanties, hulpdiensten, bedrijven en burgers.

Over de Europese civiele bescherming
Wanneer een land tijdens een noodsituatie extra steun nodig heeft, kan het om hulp vragen via het EU-mechanisme voor civiele bescherming. Het mechanisme coördineert de hulp van de EU en deelnemende landen, waardoor teams en materieel snel gemobiliseerd en ingezet kunnen worden. Sinds de oprichting in 2001 is het mechanisme meer dan 880 keer geactiveerd. Als onderdeel van het mechanisme biedt rescEU een extra beschermingslaag door aanvullende middelen zoals blusvliegtuigen, medische apparatuur en andere noodhulpmiddelen.

De civiele beschermingsautoriteiten worden ook ondersteund door monitoring- en vroegwaarschuwingsinstrumenten van de Copernicus-dienst voor het beheer van noodgevallen, die het Coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties helpen om 24/7 risico's te monitoren, Europese hulp te coördineren en noodoperaties te ondersteunen met behulp van satellietkaarten.

Samen tonen deze mogelijkheden de toegevoegde waarde van Europese solidariteit, doordat samenwerking wordt omgezet in gecoördineerde actie en landen op elkaar kunnen rekenen wanneer het erop aankomt.

Campagnemateriaal is beschikbaar op: https://ec.europa.eu/stories/we-act-as-one/index_nl.html